EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 1.3.2024
COM(2024) 92 final

2024/0048 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om Tongas anslutning till interimsavtalet om partnerskap mellan Europeiska gemenskapen, å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Bifogade förslag till rådets beslut utgör det rättsliga instrumentet för godkännande, på Europeiska unionens vägnar, av Tongas anslutning till interimsavtalet om partnerskap mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan, i enlighet med artikel 218.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*).

Den 12 juni 2002 bemyndigade rådet kommissionen att inleda förhandlingar om avtal om ekonomiskt partnerskap med länder i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet (*AKS-länderna* (tidigare AVS-länderna)).

Den 30 juli 2009 undertecknade EU ett interimsavtal om ekonomiskt partnerskap mellan Europeiska unionen (då Europeiska gemenskapen), å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan. Interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap har tillämpats provisoriskt av Papua Nya Guinea och Republiken Fiji sedan den 20 december 2009 respektive den 28 juli 2014.

Artikel 80 i interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap gör det möjligt för andra Stillahavsöar att ansluta sig till avtalet. Självständiga staten Samoa och Salomonöarna har anslutit sig till avtalet och har tillämpat det provisoriskt sedan den 31 december 2018 respektive den 17 maj 2020.

Den 13 juli 2023 lämnade Tonga till kommissionen in en begäran om anslutning till interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap tillsammans med ett erbjudande om marknadstillträde. Kommissionen har bedömt erbjudandet och funnit att det är godtagbart. Således har kommissionen slutfört förhandlingarna på unionens vägnar.

• Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

Genom detta förslag genomförs partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan (*AVS–EU-partnerskapsavtalet*, vilket kommer att ersättas av *Osaks–EU-partnerskapsavtalet* (avtalet efter Cotonouavtalet))[1].

Tongas anslutning till interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU, Fiji, Papua Nya Guinea, Samoa och Salomonöarna[2], som är ett asymmetriskt handelsavtal som är förenligt med WTO:s bestämmelser, stärker den rättsliga ramen för EU:s handelsförbindelser med partnerländerna och underlättar handeln parterna emellan. Anslutningen innebär även att Tonga omfattas av det system med gemensamma regler och institutioner som inrättas genom interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap.

Till följd av att Tonga klassificerats som ett högremedelinkomstland ströks landet 2019 från förteckningen över det allmänna preferenssystemets förmånsländer och får således inte längre några förmåner inom systemet (dvs. tullfritt och kvotfritt tillträde till EU-marknaden) sedan den 1 januari 2021.

---

[1] EUT L 287, 4.11.2010, s. 3. Avtalet har ändrats genom det avtal som undertecknades i Luxemburg den 25 juni 2005 (EUT L 209, 11.8.2005, s. 27) och genom det avtal som undertecknades i Ouagadougou den 22 juni 2010 (EUT L 287, 4.11.2010, s. 3).

[2] Rådets beslut av den 13 juli 2009 om undertecknande och provisorisk tillämpning av interimsavtalet om partnerskap mellan Europeiska gemenskapen, å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan (EUT L 272, 16.10.2009, s. 1).

Det planeras därför att EU och Tonga, från och med anslutningen och i avvaktan på att Stillahavsparterna i avtalet (Fiji, Papua Nya Guinea, Samoa och Salomonöarna) slutför sina interna förfaranden, tillämpar avtalet provisoriskt, förutsatt att EU och Tonga skriftligen anmäler att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts i enlighet med artikel 76.3 i avtalet.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Avtalet om ekonomiskt partnerskap innehåller bestämmelser om hållbar utveckling (artikel 3), genom vilka parterna bekräftar att målet om hållbar utveckling ska vara en integrerad del av bestämmelserna i avtalet, i överensstämmelse med de övergripande målen och principerna i Cotonouavtalet, särskilt det allmänna åtagandet att minska och på sikt utrota fattigdomen på ett sätt som är förenligt med målen om hållbar utveckling.

Interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap är ett utvecklingsorienterat handelsavtal, som ger ett asymmetriskt marknadstillträde för Tonga och gör det möjligt för landet att skydda känsliga sektorer från liberalisering, samtidigt som det innehåller ett stort antal skyddsbestämmelser och en klausul för skydd av nya industrier. Det innehåller också bestämmelser om ursprungsregler som underlättar Tongas export till EU. Bestämmelserna bidrar till målet om en konsekvent politik för utveckling[3] och överensstämmer med artikel 208 i EUF-fördraget.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för detta rådsbeslut är fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 207.4 första stycket jämförd med artikel 218.6 a v.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Enligt artikel 3.1 e i EUF-fördraget är den gemensamma handelspolitiken ett område där unionen har exklusiv befogenhet.

- **Proportionalitetsprincipen**

Detta förslag behövs för att göra det möjligt för unionen att uppfylla sina internationella åtaganden enligt AVS-EU-partnerskapsavtalet, särskilt vad gäller ingåendet av nya handelsavtal som är förenliga med WTO och som möjliggör ett gradvis undanröjande av handelshinder mellan parterna och stärker samarbetet på alla områden av betydelse för handeln.

- **Val av instrument**

Inget annat rättsligt instrument kan användas för att nå målet för detta förslag.

[3] Genom en konsekvent politik för utveckling strävar EU och dess medlemsstater efter att ta hänsyn till utvecklingsmålen inom de politikområden som sannolikt påverkar utvecklingsländerna. Syftet med en konsekvent politik för utveckling är att minimera motsägelser och skapa synergieffekter mellan EU:s olika politikområden. Syftet är att effektivisera utvecklingssamarbetet till förmån för partnerländerna.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Konsekvensbedömning**

En bedömning av konsekvenserna för hållbar utveckling av avtalen om ekonomiskt partnerskap mellan EU och AKS-länderna gjordes åren 2003–2007. Kravspecifikationerna för projektet offentliggjordes av Europeiska kommissionen 2002 inom ramen för ett anbudsförfarande. Anbudsförfarandet utmynnade i att ett femårigt ramavtal i augusti 2002 tilldelades PwC France. Ett utkast till slutlig rapport om bedömningen av konsekvenserna för hållbar utveckling lades fram för de europeiska berörda parterna under det möte i forumet för dialog med det civila samhället som Europeiska kommissionen anordnade den 23 mars 2007 i Bryssel, Belgien. Det har inte gjorts någon ny bedömning av konsekvenserna för hållbar utveckling eftersom detta initiativ avser en anslutning till ett befintligt avtal som redan tillämpas av de andra östaterna i Stillahavsområdet och dessas strukturella särdrag och ekonomiska och sociala situation är jämförbara med Tongas.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Godkännandet av Tongas anslutning till interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap omfattas inte av Refit-programmet. Det ger inte upphov till några kostnader för små och medelstora företag i unionen eller till några frågor vad gäller den digitala miljön.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget får inga konsekvenser för skyddet av de grundläggande rättigheterna i unionen.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Tonga kommer att åtnjuta fullständigt tullfritt och kvotfritt tillträde till EU:s marknad för alla produkter, i utbyte mot att landet gradvis öppnar upp sin marknad för EU-produkter. Förslaget får inte några budgetkonsekvenser, eftersom anslutningen till avtalet i princip innebär att Tongas tillträde till EU:s marknad fortsätter på samma förmånsvillkor (som tidigare inom ramen standardordningen inom det allmänna preferenssystemet).

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Fördelar med anslutningen för ekonomiska aktörer**

I interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap fastställs villkor med vilka syftet är att göra det möjligt för EU:s ekonomiska aktörer att till fullo utnyttja möjligheterna i respektive ekonomier. Interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap kommer successivt att i stort sett befria EU:s exportörer av industriprodukter till Tonga från tullavgifter. Det uppfyller de kriterier som fastställs i artikel XXIV i Gatt 1994, dvs. att tullar och andra restriktiva handelsregleringar ska avskaffas beträffande i stort sett all handel mellan parterna. Erbjudandet uppfyller WTO:s tröskelvärde, dvs. en liberalisering på 78,9 % (i tullpositioner), vilket motsvarar 81 % av EU:s exportvolym över 20 år. Tonga kommer att gynnas av att landets tull- och kvotfria tillträde till EU:s marknad upprätthålls.

Interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap innehåller också bestämmelser på bland annat områdena hållbar utveckling, tekniska handelshinder (TBT), samt sanitära och fytosanitära

åtgärder, med flera. Vidare deltar parterna i interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap i den handelskommitté som inrättas genom avtalet. Möjligheten för EU att utnyttja den bilaterala tvistlösningsmekanism som föreskrivs i avtalet bidrar till målet att skapa ett öppet, icke-diskriminerande och förutsägbart klimat för EU:s aktörer i Stillahavsområdet.

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Tonga kommer att delta i den handelskommitté som inrättats i enlighet med artikel 68 i interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap och som ska behandla alla frågor som är nödvändiga för genomförandet av avtalet, inklusive övervakning och översyn av dess genomförande, samordning och samråd när det gäller tekniska handelshinder och sanitära och fytosanitära frågor, identifiering och översyn av prioriterade sektorer och produkter och åtföljande prioriterade samarbetsområden samt rekommendationer för ändringar av avtalet. Handelskommittén ska bestå av företrädare för parterna.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Artiklarna 1 och 2 i förslaget innehåller bestämmelser om godkännande, på unionens vägnar, av Tongas anslutning till interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap och om anmälningar för att uttrycka Europeiska unionens samtycke till att avtalet tillämpas provisoriskt i enlighet med artikel 76.3.

I artikel 3 anges att godkännandet av anslutningen inte ska tolkas så att det ger rättigheter eller ålägger skyldigheter som direkt kan åberopas vid Europeiska unionens eller medlemsstaternas domstolar eller andra rättsliga instanser.

I artikel 4 fastställs datumet för beslutets ikraftträdande.

2024/0048 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om Tongas anslutning till interimsavtalet om partnerskap mellan Europeiska gemenskapen, å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 207.4 första stycket jämförd med artikel 218.6 andra stycket led a v,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets godkännande[4], och

av följande skäl:

(1) Den 12 juni 2002 bemyndigade rådet kommissionen att inleda förhandlingar om avtal om ekonomiskt partnerskap med gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet[5].

(2) Interimsavtalet om partnerskap mellan Europeiska gemenskapen, å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan[6] (*interimsavtalet om partnerskap*), som upprättar en ram för ett avtal om ekonomiskt partnerskap, undertecknades i London den 30 juli 2009. Interimsavtalet om partnerskap har tillämpats provisoriskt av Papua Nya Guinea och Republiken Fiji sedan den 20 december 2009 respektive den 28 juli 2014.

(3) Artikel 80 i interimsavtalet om partnerskap innehåller bestämmelser om anslutning av andra östater i Stillahavsområdet. Självständiga staten Samoa och Salomonöarna har anslutit sig till avtalet och har tillämpat det provisoriskt sedan den 31 december 2018 respektive den 17 maj 2020.

(4) Den 13 juli 2023 lämnade Tonga till unionen in en begäran om anslutning till interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap tillsammans med ett erbjudande om marknadstillträde.

(5) Kommissionen har bedömt Tongas erbjudande och funnit att det är godtagbart. Således slutförde kommissionen förhandlingarna med Tonga den 27 september 2023.

(6) I enlighet med artikel 76.3 i interimsavtalet om partnerskap kommer unionen och Tonga att börja tillämpa avtalet provisoriskt tio dagar efter det att de skriftligen har anmält till varandra att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.

---

4 Europaparlamentet gav sitt godkännande den [datum].

5 Rådets förhandlingsdirektiv för avtal om ekonomiskt partnerskap med AVS-staterna och AVS-regionerna (9930/02 (DG E II) HH/sg).

6 Rådets beslut 2009/729/EG av den 13 juli 2009 om undertecknande och provisorisk tillämpning av interimsavtalet om partnerskap mellan Europeiska gemenskapen, å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan (EUT L 272, 16.10.2009, s. 1).

(7) Tongas anslutning till interimsavtalet om partnerskap bör godkännas på unionens vägnar, med förbehåll för att Tonga deponerar anslutningsakten i enlighet med artikel 80.2 i avtalet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Tongas anslutning till interimsavtalet om partnerskap mellan Europeiska gemenskapen, å ena sidan, och Stillahavsstaterna, å andra sidan (*interimsavtalet om partnerskap*) godkänns härmed på unionens vägnar, med förbehåll för att Tonga deponerar anslutningsakten i enlighet med artikel 80.2 i avtalet.

2. Kommissionens ordförande ska på unionens vägnar underrätta de andra avtalsslutande parterna i interimsavtalet om partnerskap och Tonga om unionens godkännande av Tongas anslutning till interimsavtalet om partnerskap.

3. Texten till Tongas erbjudande om marknadstillträde bifogas detta beslut.

Artikel 2

1. I syfte att provisoriskt tillämpa interimsavtalet om partnerskap mellan unionen och Tonga ska kommissionens ordförande på unionens vägnar göra den anmälan som avses i artikel 76.3 i interimsavtalet om partnerskap.

2. Unionen och Tonga ska provisoriskt tillämpa interimsavtalet om partnerskap tio dagar efter att de i enlighet med punkt 1 skriftligen har anmält att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts.

Artikel 3

Godkännandet av Tongas anslutning till interimsavtalet om partnerskap ska inte tolkas så att det ger rättigheter eller ålägger skyldigheter som direkt kan åberopas i Europeiska unionens eller medlemsstaternas domstolar eller andra rättsliga instanser.

Artikel 4

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande